یک جهان زیبایی در یک پهنه کوچک و جمع‌وجور

استان قزوین باوجود وسعت کمی که دارد اما طبیعت و محیط‌زیست غنی و متنوعی دارد. دریاچه‌ها، کوه‌ها، قله‌ها، غارها، رودخانه‌ها و چشمه‌های آب‌معدنی، بخشی از طبیعت زیبا و سرسبز کاسپین را تشکیل می‌دهند. علاوه بر این سه منطقه حفاظت‌شده و چهارمنطقه شکارممنوع هم در این استان و تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط‌زیست قرار دارد که زیستگاه انواع حیوانات و پرندگان مهاجر است.

پایتخت خوشنویسی ایران

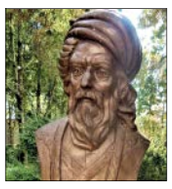

قزوین به واسطه خوشنویسان بزرگی که داشته، همواره یکی از قطب‌های مطرح خوشنویسی در کشور و حتی جهان بوده است. از بزرگان هنر خوشنویسی در قزوین می‌توان از میرعماد حسنی‌قزوینی، استاد بزرگ خط نستعلیق که این خط را به کمال رسانده، نام برد. تاریخ خوشنویسی در قزوین از قرون پنجم و ششم هجری آغاز شد و در دوره صفویه به اوج خود رسید و با وجود چنین بزرگانی در حوزه خوشنویسی بیراه نیست که این خطه را پایتخت خوشنویسی ایران نام نهاده‌اند.

گردشگری

آنچه خوبان همه دارند تو یکجا داری

اگر یک سرزمین ۱۰هزار سال قدمت داشته باشد و کاسپی‌ها، مادها، اشکانیان، هخامنشیان و ساسانیان پیش از اسلام در آن حکمرانی کرده باشند و پس از اسلام هم پایتخت درازمدت دولت اسماعیلیه و صفویه زیباپسند باشد، طبیعی است که در جای‌جای آن آثار تاریخی و باستانی کوچک و بزرگ و زیبا و منحصربه‌فرد خودنمایی کند.

این حکایت قزوین و میراث تاریخی و فرهنگی آن است که ۱۱درصد آثار تاریخی ـ ملی ثبت‌شده کشور را از آن خودکرده و از این نظر رتبه نخست را به خود اختصاص داده است.

بازار و کاروانسرای سعدالسلطنه، کاخ چهلستون، مسجد جامع قزوین، قلعه الموت، حمام قجر، امامزاده شاهزاده حسین، مسجدالنبی، سردر عالی‌قاپو، دروازه درب کوشک، کلیسای کانتور، برج‌های خرقان، عمارت باغ سپهدار، عمارت شهرداری قزوین و آب‌انبار سردار بزرگ و کوچک بخشی از جاذبه‌های تاریخی و ارزشمند این استان و به‌ویژه شهر قزوین است؛ استانی که هم ردپای تاریخ پیش و پس از اسلام را می‌توان در آن مشاهده کرد و هم اولین گام‌های توسعه شهری در عصر حاضر به نام آن ثبت شده است.

گواه این ادعا، خیابان سپه قزوین است که نخستین خیابان طراحی‌شده ایران است و در دوره صفوی و پایتختی این شهر احداث شد و بعدها به‌عنوان اولین خیابان مدرن ایران به ثبت ملی رسید و امروز از جاهای دیدنی استان به شمار می‌رود. اینها که گفتیم فقط جاذبه‌های تاریخی،فرهنگی قزوین بود و اگر جاذبه‌های طبیعی (دریاچه ، رودخانه، کوهستان ، چشمه و جنگل) را هم به آن اضافه کنیم، تصورش را بکنید با چه جهان زیبایی در این خطه کوچک مواجه می‌شوی؛ جهانی که می‌تواند جمعیت بی‌شماری گردشگر داخلی و خارجی را به‌سوی خود بکشاند، درحالی‌که نه تاکنون به‌طور کامل و جامع معرفی‌شده و نه زیرساخت‌ها اجازه ورود این حجم از گردشگر را به آن داده است.

البته طی چند سال اخیر گام‌هایی درجهت احداث و توسعه زیرساخت‌های خدماتی رفاهی و جذب سرمایه‌گذاران در این استان برداشته‌شده که ظاهرا توفیق چندانی نداشته است.

علیرضا خزائلی، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان قزوین دراین‌باره می‌گوید: در سال‌های گذشته یکی از خلأهای حوزه گردشگری استان و موانع جذب گردشگر، کمبود اماکن اقامتی بود که با سیاست‌گذاری‌های انجام‌شده شاهد رشد قابل‌توجه ساخت هتل، هتل‌آپارتمان و اقامتگاه‌های بومگردی درچند سال گذشته بوده‌ایم، طوری که تعداد تخت‌های اقامتی استان از ۹۰۰ تخت در سال ۹۲ به ۲۰۵۰ مورد در سال ۹۹ افزایش یافت.

هتل‌های استان هم در همین بازه از هفت مورد به ۱۵هتل افزایش یافت. هتل‌آپارتمان‌ها هم از صفر به دو مورد و اقامتگاه‌های بومگردی هم از یک مورد به ۱۳مورد افزایش یافت. ایجاد ۱۵مجتمع خدمات رفاهی و راه‌اندازی دو آموزشگاه گردشگری از دیگر اقداماتی بوده که در دولت‌های یازدهم و دوازدهم صورت گرفته است.

احسان نورانی، معاون میراث فرهنگی نیز به افزایش ۳۰۰درصدی کاوش‌ها، افزایش قابل‌توجه ثبت آثار ملی و مرمت بناها در استان اشاره‌کرده و می‌گوید: در دولت یازدهم و دوازدهم رخدادهای امیدوارکننده‌ای در حوزه صنایع دستی قزوین رقم خورد که ازجمله آنها باید به رشد قابل‌توجه هنرمندان دارای نشان ملی اشاره کرد.

آماری که سید میثم حصاری، معاون صنایع هم به آنها اشاره‌کرده و می‌گوید: تا پیش از سال ۹۲ فقط ۲۲مورد از صنایع دستی استان قزوین دارای نشان ملی کیفیت بودند که این رقم در سال ۹۹ به بیش از ۶۰ مورد افزایش یافت.

دریاچه آوان | عکس: جام جم

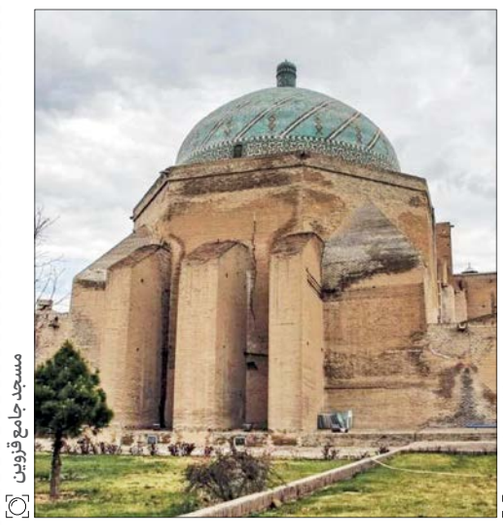

مسجد جامع قزوین

کاخ چهلستون

محیط‌زیست

بلاهایی که بر سر این طبیعت بی‌نظیر آوار می‌کنیم

سایت زباله محمدآباد قزوین

استان قزوین باوجود وسعت کمی که دارد اما طبیعت و محیط‌زیست غنی و متنوعی دارد که بی‌ربط به قرار گرفتن در دامنه‌های جنوبی و سرسبز رشته کوه البرز نیست. دریاچه‌هایی مثل اوان و شاه سفیدکوه، کوه‌ها و قله‌های بسیار مانند شاه البرز و خشچال، غارهایی همچون غار قلعه کرد، غار سفیدآب، غار یخی انگول، رودخانه‌هایی چون شاهرود، ابهررود و حاجی عرب و خررود و درنهایت چشمه‌های آب معدنی مانند چشمه و گل و باراجین و چشمه‌های آبگرم مانند یله گنبد، خرقان و ارشیا که تنها بخشی از طبیعت زیبا و سرسبز کاسپین را تشکیل می‌دهند. بیست‌وششمین استان کشور از نظر مساحت، سه منطقه حفاظت‌شده تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط‌زیست هم دارد که شامل باشگل، الموت و طارم سفلی می‌شود و روی هم رفته حدود ۸درصد از کل مساحت استان را به خود اختصاص داده است. چهار منطقه شکارممنوع شامل الموت شرقی و غربی، آوج ـ آبگرم و ا...آباد با مساحت تقریبی حدود ۲۰درصد هم از دیگر ظرفیت‌های طبیعی این استان و تحت نظارت محیط‌زیست است. مناطق حفاظت‌شده و شکار ممنوع قزوین زیستگاه‌های مناسبی برای قوچ، میش ارمنی، آهو، بز کوهی، پلنگ، خرس، سیاهگوش، گرگ، گراز، کبک دری، هوبره و انواع پرندگان مهاجر هستند. این طبیعت سرسبز و غنی و زیستگاه پرندگان و چرندگان اما مثل طبیعت سایر مناطق کشور دستخوش تغییر و تحولات و دست‌درازی‌ها و تخریب‌هایی شده و توسعه انسانی در قالب جاده‌سازی، دامداری، کشاورزی، توسعه بدون نظارت صنایع و سایر تغییرکاربری‌ها ضربه‌های زیادی به پیکره آن وارد کرده است.

ورود پساب صنعتی به منابع آبی و خاکی

گذشته از حریق‌های گاه و بیگاهی که دامنگیر مراتع و جنگل‌های استان می‌شود، بیشترین ضربه را شاید پساب صنایع و کارخانجات به محیط‌زیست منطقه وارد می‌کند. قزوین یکی از قطب‌های بزرگ صنعتی ایران است و این گرچه یک مزیت اقتصادی است اما رها کردن غیراصولی و تصفیه‌نشده پساب این صنایع در دل طبیعت در درازمدت خسارات غیرقابل جبرانی به استان وارد می‌کند. هم‌اکنون نگرانی‌های زیادی از آلوده شدن خاک و منابع آب زیرزمینی و سطحی توسط پساب این صنایع وجود دارد و هرازگاه هم چند شهرک صنعتی و کارخانه توسط اداره محیط‌زیست به مراجع قضایی استان معرفی می‌شوند، رویه‌ای که ظاهرا آنچنان قوی و بازدارنده نبوده است. علاوه بر اینها بیشتر این صنایع و کارخانجات از سوخت‌های فسیلی استفاده می‌کنند و عامل اصلی آلودگی هوای استان عنوان می‌شوند.

وضعیت قرمز در سایت زباله محمدآباد

شرایط دفع و دفن زباله هم در این استان تعریف چندانی ندارد و مدتی است به یکی از معضلات بزرگ زیست‌محیطی تبدیل شده است، گرچه می‌توانست این‌طور نباشد چراکه استان قزوین جزو نخستین استان‌های کشور است که سایت پیشرفته مدیریت، ساماندهی پسماند، دفن بهداشتی و تولید کود شیمیایی دارد اما به دلیل حجم انبوه پسماند تولیدی و خارج از ظرفیت پیش‌بینی شده، نتوانسته کارایی مورد نظر را داشته باشد.

سایت محمدآباد سال ۹۲ از سوی شهرداری قزوین با هدف دفع پسماند راه‌اندازی شد و قرار بود تا ۲۰ سال با ورود روزانه ۳۰۰ تن زباله به فعالیت بپردازد. این سایت صدهکتاری دارای گورستان شیرابه پسماند شهری هم هست و زباله‌های ۲۱ شهر از ۲۴ شهر استان و ۲۰۰ حوزه دهیاری در آن تفکیک و دفن می‌شود.

در سال‌های اخیر ورود روزانه بیش از ۷۰۰ تن پسماند به مجموعه (یعنی بیش از دو برابر ظرفیت)، باعث کمبود ظرفیت، تفکیک نشدن زباله‌ها (به‌ویژه زباله‌های عفونی و بیمارستانی و شیمیایی و فلزات سنگین در پسماندهای صنعتی) و ازکارافتادن و غیرفعال‌شدن دستگاه‌های تفکیک شده و سایت محمدآباد را در وضعیت قرمز قرار داده است.

این شرایط به ایجاد و انتشار بوی بسیار نامطبوع در روستاهای اطراف، رهاسازی شیرابه زباله‌ها و تهدید و آلوده‌سازی آب‌های زیرزمینی و از بین رفتن حاصلخیزی زمین‌های دشت قزوین شده‌است. گفته می‌شود این سایت از سال ۹۴ تاکنون بیش از۴۰۰ تن پسماند خارج از استان قزوین و حدود ۲۴ هزارتن انواع زباله از داخل استان دریافت کرده‌است.

صنعتی

شهرک‌های صنعتی، نقطه قوت استان قزوین

استان قزوین درعین حال که در بخش‌های گردشگری و محیط‌زیست حرف‌های زیادی برای گفتن دارد، در حوزه صنعتی هم جزو استان‌های برتر و درواقع یکی از قطب‌های صنعتی کشور است. صنعتی بودن قزوین سابقه طولانی دارد و گفته می‌شود فعالیت اولین واحدهای صنعتی در قزوین به عصر صفوی بازمی‌گردد. در دوره معاصر هم با ساخته شدن اولین شهر صنعتی کشور در سال ۱۳۴۶ قزوین جایگاه ویژه‌ای در این حوزه پیدا کرد. در حال حاضر علاوه بر آن شهر صنعتی دارای ۱۳ شهرک و ۶ ناحیه صنعتی است و در سال‌های اخیر هم زیرساخت‌های این شهرک‌ها به نوعی فراهم شده که آمادگی جذب سرمایه و سرمایه‌گذار بیشتر را دارند، کمااین‌که به گفته مدیران استانی جذب سرمایه‌گذار طی هشت سال گذشته ۴۰درصد افزایش یافته است. هم‌اکنون نزدیک به ۱۰۰۰ واحد تولیدی بهره‌بردار در شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان قزوین پروانه بهره‌برداری دارند که گفته می‌شود با تکمیل طرح‌های در دست اجرا و بهره‌برداری از آنها این رقم به ۱۶۰۰ مورد افزایش خواهد یافت. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان قزوین با اشاره به شیب صعودی سرمایه‌گذاری در شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان طی سال‌های اخیر می‌گوید: فراهم کردن و توسعه زیرساخت‌ها و جذب سرمایه‌گذار در شهرک‌های صنعتی باعث شد از ۱۰ هزار نفر اشتغال‌زایی طی سال‌های گذشته، ۳۵ درصد مربوط به این شهرک‌ها باشد و این درحالی است که میزان اشتغال‌زایی غیرمستقیم نیز سه تا چهار برابر این رقم بوده‌است.

حمیدرضا خانپور یادآور می‌شود که با تکمیل و بهره‌برداری از طرح‌های در دست اجرا در شهرک‌ها و نواحی صنعتی در آینده نه‌چندان دور شاهد ایجاد ۲۰ هزار شغل جدید و همچنین ۴۰ هزار شغل غیرمستقیم خواهیم بود.

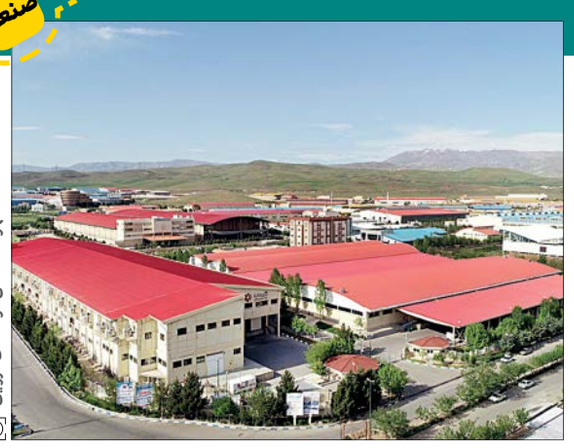

شهرک صنعتی در استان قزوین

کوتاه‌تر از گزارش

قطار بهداشت و درمان قزوین برای حرکت، سوخت بیشتری می‌خواهد

تیرماه سال گذشته بود که هدایت‌ا... جمالی‌پور، استاندار قزوین به کمبود ۲۰۰۰ تخت بیمارستانی در این استان اشاره کرد و گفت ظرفیت تخت‌های بیمارستانی استان بسیار کم و شایسته مردم این خطه نیست. مساله این است که ظرفیت تخت‌های بیمارستانی و امکانات بهداشتی و درمانی تقریبا در همه استان‌های کشور با کمبود مواجه است و قزوین هم از این مهم استثنا نیست.

البته بررسی برخی آمار ارائه شده توسط مسؤولان بهداشت و درمان استان قزوین این‌طور حکایت می‌کند که از ابتدای آغاز به کار دولت یازدهم و دوازدهم در راستای توسعه خدمات درمانی و بهداشتی گام‌هایی برداشته شده‌است.

نامدار، رئیس دانشگاه علوم پزشکی، خدمات بهداشتی و درمانی قزوین دراین باره می‌گوید به دلیل فرسودگی بیمارستان‌های دولتی قزوین، ایجاد یک بیمارستان ۷۰۰ تختخوابی در دولت گذشته سال ۹۷ استارت خورد و هم‌اکنون در حال ساخت است.

نامدار با بیان این‌که بر اساس برآوردها، مبلغی بالغ بر یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان اعتبار برای ساخت فیزیکی این بیمارستان نیاز است، می‌افزاید: بر حسب توافقات صورت گرفته، بخشی از این اعتبار از منابع ملکی و بخش دیگر آن از منابع نقدی داخل استان تامین خواهد شد. همچنین قرارگاه خاتم‌الانبیا در صورت تامین اعتبار، وعده ساخت ۲/۵ساله این بیمارستان را داده است.

وی یادآور می‌شود که درخصوص بخش الحاقی بیمارستان شهید رجایی هم ساختمانی با مساحت ۱۳هزار مترمربع در نظر گرفته شده که مرحله اسکلت‌بندی‌اش به اتمام رسیده و فرآیند انتخاب پیمانکار آن نیز انجام شده و به‌زودی شاهد آغاز احداث آن خواهیم بود.

رئیس دانشگاه علوم پزشکی، خدمات بهداشتی و درمانی قزوین به اتفاقات مثبتی مثل افتتاح مرکز رادیوتراپی بیمارستان ولایت، به‌عنوان یکی از مجهزترین مراکز رادیوتراپی کشور در چند سال گذشته اشاره کرده و می‌گوید: طی هشت سال گذشته سطح دسترسی به خدمات خانه‌های بهداشت افزایش ۹درصدی داشته، سطح دسترسی به خدمات پایگاه‌های سلامت افزایش ۴۰درصدی، مراکز جامع خدمات سلامت روستایی افزایش ۳۰درصدی و مراکز جامع خدمات سلامت شهری افزایش ۹۸درصدی داشته است. گرچه اجرای طرح‌ها و پروژه‌های بهداشتی و درمانی بسیاری هم نصف‌نیمه مانده و معطل تخصیص بودجه است.

علی‌اکبر کرمی، معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی قزوین نیز با اشاره به توسعه برخی بخش‌های بهداشتی درمانی در چند سال گذشته می‌گوید: کاهش میزان پرداختی بیماران بستری در بیمارستان‌های وزارت بهداشت به ۶ و ۳ درصد، توسعه، بازسازی و بهسازی فضاهای فیزیکی بخش‌های بیمارستان‌های تابعه دانشگاهی، توسعه بخش‌های مختلف مرکز آموزشی درمانی کودکان قدس، توسعه فیزیکی و تجهیزاتی بیمارستان شهید رجایی، تحویل و راه‌اندازی بیمارستان رحیمیان البرز، توسعه خدمات اورژانس هوایی و تلاش دانشگاه علوم پزشکی برای ترویج زایمان طبیعی با برنامه‌هایی مانند رایگان شدن زایمان طبیعی در بیمارستان‌های دولتی و فرهنگسازی برخی از این برنامه‌ها و طرح‌های اجرا شده‌است.

افزایش تخت‌های بخش مراقبت‌های ویژه در زمان شیوع کرونا و واکسیناسیون کادر درمان و بخش زیادی از مردم از دیگر اقداماتی است که این مسؤول به آنها اشاره می‌کند، با این همه واضح است که بخش بهداشتی و درمانی استان قزوین که مستقیما با سلامت و زندگی مردم سروکار دارد هنوز کمبودها و کاستی‌های زیادی دارد که باید مورد توجه مسؤولان در دولت سیزدهم قرار گیرد.

خزائلی:
ساخت هتل، هتل‌آپارتمان و اقامتگاه‌های بومگردی درچند سال گذشته رشد قابل‌توجهی داشته طوری که تعداد تخت‌های اقامتی استان از ۹۰۰ تخت در سال ۹۲ به ۲۰۵۰ مورد در سال ۹۹ افزایش یافت است